[మ]ధ్య తరగతి కుటుంబానికి చెందిన గృహంలోని వొకగది. అది అంత విశాలంగా లేకపోయినా, క్రమబద్ధంగా, పరిశుభ్రంగా అమర్చబడివుంటుంది. యెదురుగా ద్వారం కనిపిస్తోవుంటుంది. రెక్కలు మూసే వుంటాయి. యెడమవేపున పుస్తకాలషెల్ఫు - దానిమీద పెళ్ళినాటిఫోటో - ఆ ప్రాంతంలోనే గోడకు రెండుమూడు సినీమాతారల ఫోటోలుంటాయి. ద్వారంవున్న వేపుగోడమీద దేశనాయకుల చిత్రాలుంటాయి. కుడివేపున వొక 'ఆర్టు' చిత్రం - గది మధ్యన టేబిలు - దానిమీద పూలకుండీ, దినపత్రిక, కొన్ని యితరపత్రికలు, రెండుపుస్తకాలు, వ్రాతపరికరాలు, శ్రద్ధగా అమర్చబడివుంటాయి. టేబిల్మీదనే కాంతి ప్రసరితమయేందు కనువుగా సీలింగ్నుంచి లైటు వేళ్లాడుతుంటుంది. టేబిలుకు రెండువేపులా కుర్చీలుంటాయి. కొంచం యెడంగా పడకకుర్చీ - టేబిలు కింద జోళ్లు - జోళ్లకు పక్కనే వేస్టుపేపరుబుట్ట వుంటుంది. కుడివేపునున్న కిటికీ తెర సగం తొలగించబడివుంటుంది. దానిపక్కనే వోరగా తెరిచినవాకిలి. ఇంటివారికి శుభ్రతమీద పట్టుదల యెక్కువని గదివాతావరణం చాటుతుంటుంది.

తెర లేచేసరికి గృహయజమాని రాజభూషణరావు కన్పిస్తాడు. మనిషికి పరధ్యాన మెక్కువ. మాట్లాడుతూ మధ్య మధ్య యెటో చూస్తుంటాడు ఖాళీగా - గూడకట్టు, చొక్కాతో వుంటాడు. వయసు ముప్ఫయ్ అయిదేళ్లుంటాయి. చామన చాయశరీరం. బక్క పలచని విగ్రహం. పాలిపోయిన ముఖం - టేబిల్ పక్కనే యిన్షూర్యెన్సు యేజంటు కూర్చునివుంటాడు. అతడి (*Profile*) మాత్రమే ఆడియెన్సుకి కనిపిస్తుంది. అతని వొడిలో వో లెదర్ బేగ్ వుంటుంది. ట్రౌజరు, దానిలోనికి నెట్టబడ్డ ఫుల్ షర్టు - అతని వేషం - పూలకొయ్యడు - వయసు నలభైయేళ్లని సమీపిస్తుంటుంది. కళ్లల్లో చురుకుదనం గుర్తించవచ్చు - మాటల్లో హడావిడి యెక్కువ.

పడకకుర్చీలో గృహిణి పడుకుని స్కార్ఫు అల్లుతూవుంటుంది తనకేమీ సంబంధం లేనట్టు. ముప్ఫయ్యేళ్ల యీడైన యౌవనం పూర్తిగా గడిచిపోయినట్టు వుండదు. కాన్పు లేవీ జరిగి వుండకపోవచ్చు. ఐనప్పటికి అందగత్తె అని చెప్పలేం. చెప్పుకోదగ్గ విగ్రహంఐనా, శరీర వర్ణం పెన్సిలోటు - సోషల్గా తిరగడం అలవాటైనందువల్ల బిడియపడకుండా తన పనిలో తాను నిమగ్నురాలై వుంటుంది.

గోడ గడియారం పదిగంటలు దాటివుంటుంది. మగవాళ్లిద్దరూ సిగరెట్లు కాలుస్తుంటారు.]

యేజంటు: మీ రెందుకండీ యింకా సంకోచిస్తారు?

యజమాని: అదేం లేదులెండి - నే ననేదేమంటే—

యేజం: మళ్లీ మొదటి కొస్తున్నారు!

యజ: మీరు అసాధ్యులు లాగున్నారే! (నవ్వుతాడు.)

యేజం: నాపని సాధ్యం కావాలిగా మరి!

యజ: నిజంగా పాలసీ తీసుకోమంటారా?

యేజం: సరిపోయె! రేపటికేం జరగనుందో మనం చెప్పలేం గదా!

యజ: (గాభరాగా) రేపా? రే పేం జరగబోతుందండోయ్!

యేజం: (కృత్రిమహాసంతో) ఖంగారు పడకండి - మాట వరుసకి చెబుతున్నా. ముందునాటి కేం జరగ్గలదో మనం చెప్పలేం గనక, మనం యిప్పుడే జాగ్రత్తపడడం మంచిదండీ!

యజ: అట్లాగా! ఐతే పాలసీ తీసుకోడానికీ, దీనికీ సంబంధం యేమిటంటారు?

యేజం: (నిట్టూర్చి) యింతసేపు నే చెప్పిందంతా మరిచిపోయారూ?

యజ: నేనా? యేం మరిచిపోయాను?

యేజం: దీప ముండగానే యిల్లు చక్కబెట్టుకోవాలి అనే విషయం!

యజ: ఐతే?

యేజం: అందుకే పాలసీ తీసుకోండి అని నా సలహా - మీ శ్రేయస్సు కోరి చెబుతున్నాను!

యజ: ఓ! అదా!

యేజం: (నిట్టూర్చి, సిగరెట్ పడేసి) పాలసీ తీసుకున్నారూ అంటే యికమీరు నిశ్చింతగా వుండొచ్చు. ముందేం జరిగినా మీకే యిబ్బందీ వుండదు. ఫరాఖత్!

యజ: యింతకూ పాలసీ పుచ్చుకోమంటారా?

యేజం: ఇంకా అడుగుతారా ఆమాట? మీ యింటివారి క్షేమం కోరినవాళ్లయితే సందేహించరు.

యజ: యేం కాంతా? విన్నావా?

కాంత: (అల్లిక ఆపి) ఆఁ?

యజ: పాలసీ తీసుకోమన్నావా?

యేజం: ఆవిడగారి క్షేమం కోరి!

కాంత: (భర్త నుద్దేశించి) నా క్షేమం కోరుతున్నారా?

యజ: (నలువేపులా శత్రువులచేత ముట్టడించబడి, తప్పించుకునేమార్గం లేనివాడిలా) యేజంటుగారూ! మీ పే రేమని శలవిచ్చారు?

యేజం: త్రివిక్రమరావు అని!

యజ: (నీరసంగా) గెలుపు మీదే! (సిగరెట్ నలిపివేస్తాడు.)

యేజం: (విజయసూచకంగా నకిలిస్తూ, లెదర్ బేగ్ తెరిచి ఫారం బయటికి తీస్తాడు.) యీ ఫారం పూర్తిచేయాలి! శ్రమ అనుకోకండి!

యజ: (కుర్చీలో ముడుచుకుని) సరే!

యేజం: మీ పూర్తిపేరు?

యజ: (నెమ్మదిగా, ఆలోచిస్తూ) అదే కాస్త చిక్కయిన విషయం! నాకు చాలపేర్లున్నయ్. 'ఇదీ నా అసలైనపేరు' అని స్థిరంగా చెప్పలేను. చిన్నప్పుడు అందరూ 'బాబు' అని పిలిచేవాళ్లు—

యేజం: చిన్ననాటివిషయాలెందుకులెండి!

యజ: (కోపంగా) మాటమధ్య అడ్డు రాకండి! సావధానంగా వినలేరూ?

యేజం: (చిన్నబుచ్చుకుని) సరే మీ యిష్టం!

యజ: ప్చ్! చూశారా? మీ రడ్డపడేసరికి చెబుతున్నది కాస్త మర్చిపోయాను...యేం చెబుతూ వచ్చాను కాంతా?

కాంత: (తలెత్తకుండా) చిన్నప్పుడు మిమ్మల్ని బాబు అని పిలిచేవాళ్లని చెబుతున్నారు!

యజ: ఆఁ! జ్ఞాపకమొచ్చిందిలే!...... తర్వాత మా నాన్నగారు నాకు హనుమంతరావని పేరుపెట్టినట్టు, మా అమ్మ అందుకు ఒప్పుకోలేదని చెప్పారు!

కాంత: యెందుకనీ?

యజ: ఆమెకు కోపం వచ్చిందట! కొడుకేం కోతుల రాజ్యం యేలుతున్నాడా హనుమంతుడు కావడానికీ, అని దెబ్బలాడిందట!

(కాంత పకాలున నవ్వుతుంది. యేజంటు తన నవ్వుని లోలోన అణచుకుంటాడు.)

యజ: నవ్వకుండా ఆలకించండి! అలా వొప్పుకోనక నేను రాముడంతటివాడు కావాలని దశరథరామారావు అని పేరుపెట్టిందట! యిద్దరూ లొంగదలచుకోలేదు. అమ్మ తను పెట్టినపేరుతోనే నన్ను పిలిచేది. నాన్న కూడా తను పెట్టినపేరుతోనే పిలుస్తూ వచ్చాడు.

యేజం: పాపం మీకు గొప్ప చిక్కే ఐతే!

యజ: అని నెమ్మదిగా అంటున్నారా! మధ్య నేను అవస్థపడేవాణ్ణి. నా పేరేదో నాకు తెలిసేదికాదు. అప్పట్లో అమ్మగాని, నాన్నగాని పిలిస్తే, నా పేరేదో సరిగా గుర్తులేక, నన్ను కాదులే అని వూరుకునేవాణ్ణి. రెండు మొట్టికాయలు తగిలేవి తర్వాత!

కాంత: (వెటకారంగా) ప్చ్! పాపం!

యజ: (ఆవిడవెటకారం గమనించకుండానే) యిప్పటికీ వొకో తడవ నా అసలు పేరేదో మరిచి పలక్కుండావుంటే, మిత్రులందరూ నాకు మతిమరుపు యెక్కువని యెగతాళిచేస్తుంటారు.

కాంత: (వ్యంగ్యంగా) వాళ్ళ కేం తెలుసు మీ యిబ్బంది!

యేజం: మిమ్మల్ని అలా అనడానికి వాళ్లకు మతి లేకపోతే సరి!

యజ: (ఇక్సైట్ చెంది) యే మన్నారు! నా స్నేహితుల్ని నాయెదట తూలనాడ్తున్నారా? మాటలు జారనిస్తున్నారుసుమా!

యేజం: (బెంబేలుపడి) రామరామ! మీ స్నేహితుల్ని తూలనాడానా నేను? యెంత మాట?

కాంత: (భర్తతో) పోనిస్తురూ! యీ కాస్త మాటకు అంత పట్టింపెందుకు? అయినా ఆయ నే మన్నారు గనక! మిమ్మల్నే సమర్థించారు!

యేజం: (తేరుకుని) నిజం చెప్పారు! అదీ!

యజ: (చల్లబడి) మంచిది! యేమి చెబుతున్నాను యింతకుపూర్వం?

కాంత: (శ్లేషగా) మీ స్నేహితులు మీకు మతి మరుపెక్కువని యెగతాళి చేస్తుంటారని అన్నారు!

యజ: వాళ్ల మొహం! మతిమరుపు లేదు. పరధ్యాన్నం లేదు. యెక్కువమంది నన్ను రామారావని పిలుస్తారు. అంతేనా కాంతా?

కాంత: అవునవును.

యేజం: దస్తావేజు మొదలైనపత్రాల్లో ఏపేరు వాడుతూ వచ్చారు?

యజ: చిక్కంతా అక్కడే! వొక పేరేదో స్థిరంగా వాడాలంటూ నే నంతగా ఆలోచించలేదు. వొకోతడవ రామారావు అని వ్రాస్తాను. మరోతడవ ఆ పేరు వాడేవాణ్ణిగాదు. కానీ యీ యిన్షూర్యెన్సు విషయంలోమటుకు జాగ్రత్తపడాలి!

యేజం: నిజమే! బాగా ఆలోచించిమరీ వొక నిర్ణయానికి రండి.

యజ: కాదుమరి! మాటవరసకి చెబుతున్నా-వొకవేళ నేను పోయాననే అనుకోండి.

యేజం: (మాటమధ్య అందుకుని) అదీ! పాలసీ పుచ్చుకున్నారూ అంటే మీరు చనిపోవలసివచ్చినా నిశ్చింతగా వుండొచ్చు కాంతదేవిగారి కేలాంటి యిబ్బందు లుండవని.

యజ: అల్లాగా?...నాపేరు సరిగా లేకపోతే చనిపోవడం నేనే అని యెలా యితరులకి తెలుస్తుంది? పత్రికల్లో చూచి మరెవరో పోయారు అనుకోరూ?

కాంత: ఇప్పుడా కబుర్లెందుకులెద్దురూ!

యజ: అదేంమాట! యే పని చేయబోయేప్పుడైనా దాని పూర్వాపరాలు, మంచిచెడ్డలు, యోచించమన్నారు పెద్దలు!

యేజం: చక్కగా శలవిచ్చారు! ముఖ్యంగా భీమావిషయంలో అలాంటి యోచన చాల అవసరం!

యజ: అందుకనే సంకోచం! నా పేరు మరొకడికి దక్కకూడదు!

యేజం: మరేం ఫరవాలేదులెండి! రామారావని వ్రాసుకుంటాను.

యజ: అదే నయ మంటారా?

యేజం: రాసుకోమన్నారా?

యజ: యేమంటావ్ కాంతా?

కాంత: (అల్లడం సాగిస్తూనే) యేదోవొకటి రాయక, దాని కింత రాద్ధాంత మెందుకు?

యేజం: సరే! రామారావనే రాస్తాను. (ఫారంలో పేరు రాస్తాడు.)

యజ: (యేదో కలలోంచి మేల్కొన్నట్టు) రామారావని రాసుకున్నారా?

యేజం: ఆఁ!

యజ: ఆ పేరు మార్చేద్దామండీ...నా కేదో అనుమానంగా వుంది!

యేజం: మీ యిష్టం! (పేరు కొట్టేస్తాడు.)

యజ: (మళ్లీ ఆలోచనలోపడి) ఐనా రా. రా వని వుంటే నష్టమేమిటి? నా మిత్రులందరికీ ఆ పేరే పరిచయం! త్రివిక్రమరావుగారూ!

యేజం: యేమండీ?

యజ: పోనీ రామారావనే పేరే వుంచండి. అదే నయ మనిపిస్తోంది.

యేజం: సరే! (దిగులుగా ఫారం చింపి, బుట్టలో వేసి, కొత్తఫారంమీద పేరు, అడ్రసు రాసుకుంటాడు.

యజ: రాశారా? యేం రాశారు?

యేజం: (చదువుతాడు) శ్రీ వి. డి. రామారావు, 10/14, పల్లెకొనివీధి, గవర్నరుపేట, విజయవాడ.

యజ: ఈ యింటి అడ్రసే రాసుకున్నారా?

యేజం: అవును.

యజ: ప్చ్! పెద్ద పొరపాటు జరిగింది-కదూ కాంతా?

కాంత: యేమిటీ?

యేజం: (అర్థంగాక) పొరపా టేదన్నా చేశానంటారా?

యజ: యీ నెలాఖరులోగా యీ యిల్లు వదిలేసి, మరో యింట్లో మారతాము - అది వేరే పేటలో వుంది.

యేజం: అయితే అడ్రసు మార్చెయ్యమన్నారా?

యజ: యేమీ అనుకోరుగదా?

యేజం: దాని కేంలెండి! (రెండో ఫారం చింపి, మరో ఫారంమీద పేరుమాత్రం రాసుకుంటాడు.) చెప్పండి కొత్తయింటి అడ్రసు!

యజ: (నొసటిమీద వేళ్లానించి) ఆ యింటి నెంబరు...గురుకు రావడంలేదు. యింతలోకే మర్చిపోయాను!...పోనీ నీకు జ్ఞాపకముందా కాంతా?

కాంత: వుహుఁ!

యజ: (ఇంకా గురుకు తెచ్చుకోవాలనే ప్రయత్నంలో) ధూత్! యెంత బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా జ్ఞాపకం రావడంలేదు...ఐతే, ప్రస్తుతానికి యీ అడ్రసే వుంచండి...కావలిసివస్తే, తర్వాత మార్చుకోవచ్చు.

యేజం: (చిరునామా వ్రాసుకుని) మీ వయసెంతో చెప్తారా?

యజ: ముప్ఫయ్ఆరేళ్లు ప్రవేశించాయనుకుంటాను.

యేజం: సరే! (వ్రాసుకుంటాడు.)

యజ: (యేదో చటుక్కున జ్ఞప్తికొచ్చినవాడిలా) ఐతే ముప్ఫయ్ఐదేళ్లు పూర్తిగా దాటనట్టేగదండీ? (యేజంటు అవు నన్నట్లు తలూపుతాడు) ఐతే ముప్ఫయ్ఐదేళ్లని రాసుకోండి. (యేజంటు ఫారంలో వయసు మారుస్తాడు.)

యేజం: ఇక్కడ సంతకంపెట్టండి...యీ మార్పుదగ్గిర...

యజ: యింకో ఫారం వాడితే నయమేమో!

యేజం: మిగిలిన ఫారం వొక్కటే!

యజ: అంతేనా? మీ రేమో అనుకున్నానే! (నిరుత్సాహంగా మార్పు దగ్గర సంతకం చేస్తాడు.)

యేజం: మీ వృత్తి యేమిటని చెప్తారు!

యజ: బడిపంతులు!...

యేజం: అంటే మీరు బళ్లో చదువు చెబుతా రన్నమాట!

యజ: వూఁ!

యేజం: అంటే సాధారణమైన బళ్లో, సాధారణమైన అమ్మాయిలకి, అబ్బాయిలకి చదువు చెబుతా రన్నమాట!

యజ: (ఆశ్చర్యంతో) కాక? యెందు కలా అడుగుతున్నారు?

యేజం: యేమీ లేదు! మళ్లీ యెక్కడా మార్పులు జరగకుండా వుండేందుకు జాగ్ర, పడుతున్నాను. (వ్రాసుకుంటాడు)

(20 పేజీ-చూడుడు)

ఇన్ష్యూరెన్స్ యేజంటు

(8-వ పేజీ తరువాయి)

యజ: (యేదో విపత్తు సంభవించినట్టు) యేమని రాసుకున్నారు ? బడిపంతు లనా ?

యేజం : (అర్థంగాక) అవును. యేం ?

యజ : బడిపంతులు అనే హోదాకు విలువ, గౌరవం లేవు. బతకలేక బడిపంతులు అని అందరికీ చులకన! మేష్టరు అంటే కాస్తో కూస్తో గౌరవం వుంటుంది! నీ అభిప్రాయం యేమిటి శాంతా ?

శాంత: నిజమే! మేష్టరు అంటేనే బావుంటుంది.

యేజం : (ఖంగారుగా) రెంటికీ అట్టే భేదం లేదుగనక యేదిరాసుకున్నా యిబ్బందిలేదులెండి!

యజ : (విసుగ్గా) మీ కిబ్బంది లేకపోతే పోవచ్చు. నాకుమాత్రం యిబ్బందే! మేష్టరు అని రాసుకోండని నా కోరిక :

యేజం : (నిట్టూర్చి) ఇక మీరు అదే కావాలని కోరితే కాదనగలనా! (మారుస్తాడు) యేవిధంగా ప్రీమియమ్ను కట్టడానికి మీకు వీలుగా వుంటుంది ?

యజ: నెలవారీగా ఐతేనుళువుగావుంటుందేమో!

యేజం : సరే! (కలంతో ఫారంమీద వ్రాసినట్టు నటిస్తాడు. రామారావది గమనించడు.)

యజ : రాసేశారా ?...చూడండి. సంవత్సరాని కొకమారు ప్రీమియం కట్టడం చవుకకదూ? యేమంటారు ?

యేజం : కొంతవరకు అవు ననక తప్పదు.

యజ : మీ కేమీ అభ్యంతరం లేకపోతే, సంవత్సరాని కొకమారు ప్రీమియంకడ్తాను... మళ్లీ మీరు మార్పు చేయ్యాలిగామాలు...క్షమించండి...పోనీ ఆ మిగిలిపోయిన ఫారం వాడలేకపోయారూ ?

యేజం : ఆబాధ పడనవసరం లేదులెండి ! మీ,కేదన్నా అనుమానం కలగవచ్చునని యింకా ఆ విషయం రాసుకోలేదు.

యజ : (నిర్ఘాంతపడి) ఓహో ! అట్లాగా !

యేజం : (తాపీగా) మీ రింతకు పూర్వం యేదైన జబ్బునపడ్డారా ?

యజ: ఖచితంగా అవుననిగానీ, లేదనిగానీ చెప్పలేను. మొన్నరాత్రి అనుకుంటాను— అమాంతంగా శరీరంలో వొణుకు బయల్దేరింది. నా అవయవాలు నాపట్టు దప్పినట్టు ఫీలయాను.

యేజం : అరే పాపం !...తర్వాత ?

యజ : తర్వాత కదల్లేక మెలికలు తిరిగిపోతూ, పడకమీదే వుండిపోయాను...ఆ జబ్బేమిటో నాకు అంతుబట్టలేదు...మహా అవస్థపడిపోయాను. అంతేగదూ శాంతా ?

శాంత : భలే విచిత్రమైన వ్యాధిసుమండీ, నిజంగా ! (నిట్టూరు)

యజ : పాపం మాఆవిడకు ఆసమయాన యేమీ తోచిందిగాదు. దిగులుపడి కూర్చుంది.

యేజం : విచిత్రంగానే వుందండీ ! డాక్టరేమన్నాడు ? (ఆతురత కన్పరుస్తాడు)

యజ : డాక్టరా ? దేనికీ ? వొత్తిదొంగలు - జలగలు ! చాల తీవ్రంగా, వ్యాధివస్తే నే డాక్టర్లను నమ్ముతాను నేను...

యేజం : ఇంతకు ఆ జబ్బు యేమైవుంటుందీ అని నా సందేహం !

శాంత : నా సందేహంకూడా అదే నండీ !

యజ : ఆఁ ! యేముంటుంది ? అదోరకమైన పడిశమై వుండొచ్చు.

యేజం : జ్వరం గాదంటారా ?

యజ : జ్వరంగాకపోయినా జ్వరానికి సంబంధించిన పడిశమేమో! మీరే మనుకుంటున్నారు?

యేజం : నాకేం అర్థంగాలేదు అజబ్బేమిటో!

యజ : (చిరాకుతో) నేను సరిగా వివరించలేకపోతున్నాను. అందుకే మీకు అర్థంఐవుండకపోవచ్చు. చూసివుంటే మీకు బోధపడేది!

యేజం : ఆవిషయం వదిలేయండీ పోనీ ! మీ,రింతకు పూర్వం యే వ్యాధి వచ్చినప్పుడు డాక్టర్ని చూశారో జ్ఞాపకముందా ?

యజ : (అతిసహజంగా) ఆఁ!...నా గుండెలు ఆగిపోయినప్పుడు...!

యేజం : (తన గుండె లాగిపోయినంత ఆశ్చర్యంతో) యేమన్నారు ?...గుండెలు...ఆగిపోయినప్పుడా ?...యెలా మళ్లీ...బ్రదికా ?రు

యజ : (యేజంటు అవివేకి అన్న నిశ్చయంతో) గుండె లాగిపోవడం అంటే ఆగిపోవడం గాదు !...నా గుండె లప్పుడప్పుడు మర్మరధ్వనులు చేస్తుంటాయి !

యేజం : (దిగ్భ్రిమచెంది) అదేమిటి ?... మర్మరధ్వనా ?...అంటే ?

యజ : క్షణంసేపు నిశ్శబ్దంగావుంటే మీ కవినొచ్చు...(కొన్నిక్షణాలపాటు నిశ్శబ్దం - యేజంటు చెవియొగ్గి ఆలకిస్తాడు)

యేజం :(నిరాశతో) నా కేమీ వినబడ లేదండీ!

యజ : (ప్రతినిత్యం జరిగే సాధారణ విషయంగురించిలాగా) మాకు మల్లే వానికి మీరు అలవాటుపడాలి...నీకు వినబడదూ శాంతా ?

శాంత : (సహజంగా) వినబడకేం !... రోజూ మామూలేగా !

యేజం : (హతాశుడై) మీకు గుండె జబ్బుంటే యిన్ష్యూర్ చేయడానికి వీలుపడదు !

యజ : (అది విని హుషారుగా) అలా అనకండి ! ఇప్పుడిప్పుడు యీ పాలసీగురించి నాకు యింటరెస్టు కలుగుతోంది! నిరుత్సాహపరచకండి !

యేజం : అన్నట్టు యీ గుండెజబ్బువిషయంలో మిమ్మల్ని చూచిన డాక్టరు పేరుచెబుతారా

యజ : (ఆలోచించి)...డాక్టరు. ...భుజంగ...కాదు...కాదు...గురునా ...*M. B. B. S.*

(యేజంటు ఆ వివరం వ్రాసుకుంటూవుంటే రామారావునాలుకతో వింతశబ్దాలు చేస్తుంటాడు.)

యజ : త్రివిక్రమరావుగారూ !...క్షమిం

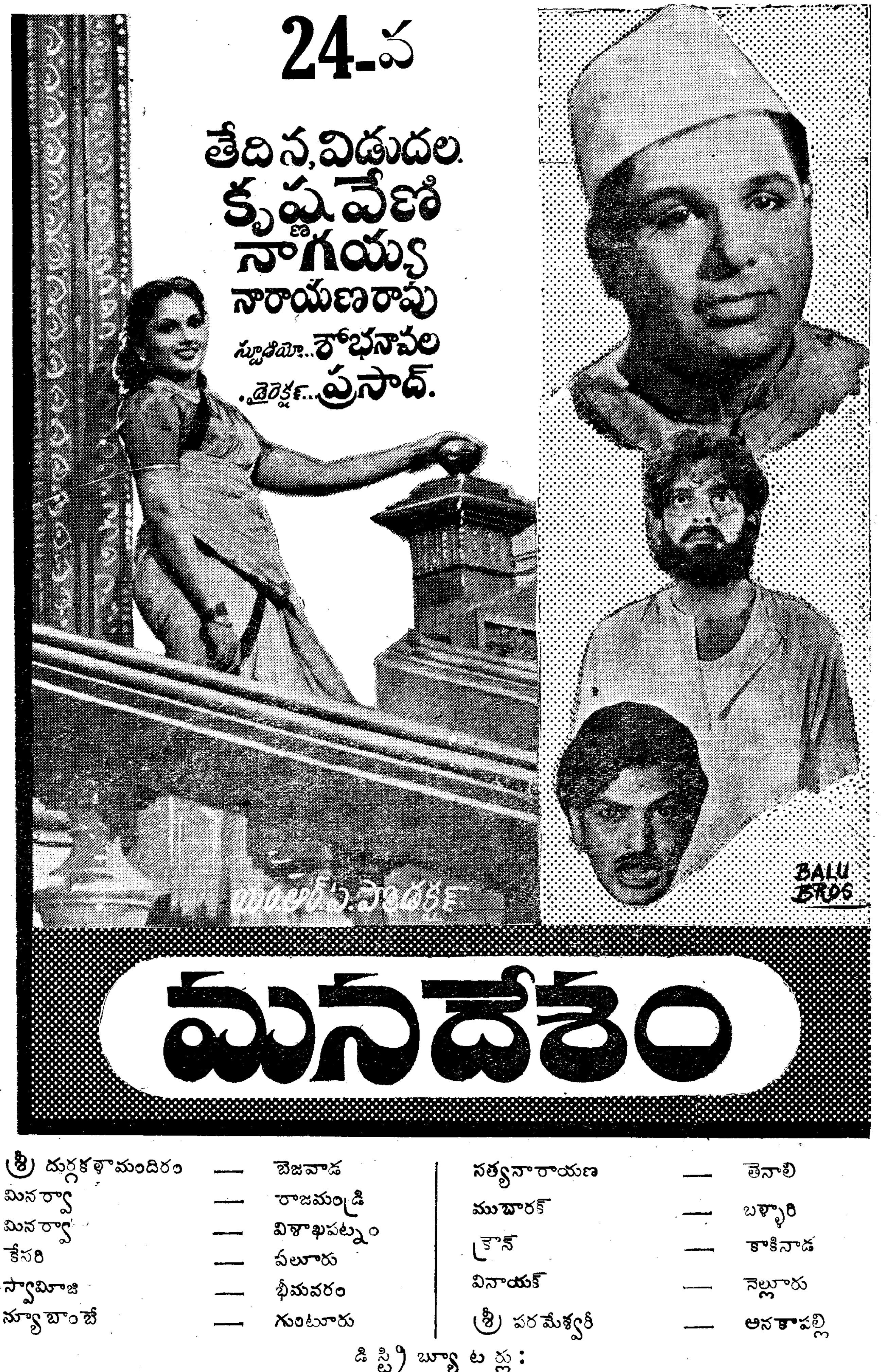

శ్రీ దుర్గకళామందిరం — బెజవాడ			సత్యనారాయణ — తెనాలి	
మినర్వా — రాజమండ్రి			ముబారక్ — బళ్ళారి	
మినర్వా — విశాఖపట్నం			క్రౌన్ — కాకినాడ	
కేసరి — ఏలూరు			వినాయక్ — నెల్లూరు	
స్వామీజి — భీమవరం			శ్రీ పరమేశ్వరీ — అనకాపల్లి	
న్యూబాంబే — గుంటూరు				

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

ఆంధ్ర, సీడెడ్, నైజాం:
రాజ్ శ్రీ పిక్చర్సు లిమిటెడ్,
విజయవాడ, గుంతకల్, సికింద్రాబాద్.

మైసూరు స్టేటు, కూర్గు, దక్షిణ కెనరా:
యశోధర ఫిలిమ్సు కార్పొరేషన్
గాంధినగర్, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇతర వివరములకు:
ఎం. ఆర్. ఎ. ప్రొడక్షన్సు, మీర్జాపూర్ హౌస్, మదరాసు-18.
చమ్రియా టాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్సు, 4, జనరల్ పాటర్సరోడ్డు, మదరాసు-2.

మనరాష్ట్రం: మనదేశం:

హైదరాబాద్ రాజ్యాంగ భవిష్యత్తు

భారతరాజ్యాంగవ్యవస్థలో హైదరాబాద్ సంస్థానాన్ని విలీనం చెయ్యడానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. డిసెంబరు 1 నుండి సంస్థానగవర్నరుగా మిలిటరీ ఉద్యోగి అయిన మేజర్ జనరల్ జయంతనాథ చౌదరిని తొలగించి భారతప్రభుత్వ సంస్థానశాఖోద్యోగి అయిన శ్రీ యం. కె. వెల్లోడీగారిని నియమిస్తున్నారు. చౌదరిగారు తిరిగి సైనికశాఖలో కార్యాలకు నియమింపబడతారు. ప్రస్తుత సంస్థాన పరిపాలనా విధానంలో మాత్రం మార్పేమీ ఉండదు.

మిలిటరీ అధికారి గవర్నరుగా ఉన్నప్పటికీ, పోలీసుచర్య అనంతరం హైదరాబాద్‌లో పరిపాలన భారతప్రభుత్వోద్యోగులూ, హైదరాబాద్ ప్రభుత్వోద్యోగులే నిర్వహిస్తున్నారు. కాని మిలిటరీ అధికారి గవర్నరుగా ఉండడాన్ని బట్టి బ్రిటన్‌లోనూ అమెరికానూ భారతప్రభుత్వంపై దురభిప్రాయం ఏర్పడింది. పాకిస్తాన్ ఈవిషయాన్ని ఆధారంగా తీసుకుని దుష్ప్రచారం చేస్తోంది. కాని సైన్యాల ఆధారంతో పరిపాలన చెయ్యడం లేదనే విషయాన్ని మరిచిపోతున్నారు.

వెల్లోడీగారి పదవికి గవర్నరు, కమీషనర్, ఎడ్మినిస్ట్రేటర్ మొదలైనవానిలో ఏ పేరు పెట్టాలో ఇంకా నిర్ణయం కాలేదు. త్వరలోనే ఈ విషయమై కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటించగలదు.

పైవిషయాల్ని హైదరాబాద్‌లో మేజర్ జనరల్ చౌదరి పత్రికాసమావేశంలో ప్రకటిస్తూ హైదరాబాద్ రాజ్యాంగ పరిషత్సభ ఎన్నికలు 1950 మార్చి 8 వ తేదీని జరపడానికి నిశ్చయించినట్లుకూడా ప్రకటించారు. ఎన్నికలకోసం విపుల సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి.

కాశ్మీరంలోవలెనే హైదరాబాద్‌లో కూడా ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకుని, వారి అభీష్టం ప్రకారమే సంస్థానభవిష్యద్రాజ్యాంగ స్వరూపాన్ని నిర్ణయించగలదని భారతప్రభుత్వం వాగ్దాన మిచ్చింది. ఇప్పటికీ ఈమాటపైనే కట్టుబడి భారతప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తోంది. ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకోడానికి ప్లెబిసైట్ (జనవాక్యనిర్ధారణ) జరపడంగాని లేక భవిష్యద్రాజ్యాంగ స్వరూపనిర్ణయసమస్య ఆధారంపై ఎన్నికలు జరిపి రాజ్యాంగపరిషత్సభను నిర్మించి తద్వారా నిర్ణయం చెయ్యడంగాని జరుగుతుంది. హైదరాబాద్ విషయంలో రెండోవిధానం అనుసరించబడుతుంది.

రాజ్యాంగపరిషత్సభ ఎన్నికల నిమిత్తం సార్వజనీన నియోజకవర్గ జాబితాలను కొన్ని మాసాలుగా తయారుచేయిస్తున్నారు. ఎన్నికలు జరపడానికి ఇప్పటినుంచీ సన్నాహాలు జరుపుతున్నారు. ఈ ఎన్నికల్లో సంస్థానకాంగ్రెస్, సోషలిస్టుపార్టీలు పోటీ చెయ్యనున్నాయి. సంస్థాన రాజ్యాంగభవిష్యత్తును గురించి కాంగ్రెస్ ఇంకా ఎట్టి నిర్ణయం చెయ్యలేదు.

సంస్థానాన్ని భాషామండలాలుగా విభజించి సమీపభాషాప్రాంతాలతో చేర్చి సమగ్రభాషా రాష్ట్రాలు నిర్మించాలని సోషలిస్టుపార్టీ తన లక్ష్యాన్ని ప్రకటించింది. కాంగ్రెస్‌లో ఈ ఆశయానికి అనుకూలురూ, ప్రతికూలురూకూడా ఉన్నారు. కానిభాషారాష్ట్రాల నిర్మాణంపట్లనూ, హైదరాబాద్ సంస్థాన విభజనపట్లనూ భారతప్రభుత్వ వైఖరిగాని, అఖిలభారత కాంగ్రెస్ వైఖరిగాని విశదం కానందువల్ల సంస్థాన కాంగ్రెస్ నాయకులు తమతమ వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచకుండా మౌనం వహించారు. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణానికి కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం అంగీకరించిందనీ, భారత ప్రభుత్వం ఈ విషయమై త్వరలో చర్య తీసుకోగలదనీ వచ్చిన వార్తలపై హైదరాబాద్ కాంగ్రెస్ నాయకు లింతవరకూ ఎట్టి అభిప్రాయాన్నీ ప్రకటించలేదు.

సంస్థాన కాంగ్రెస్ అధ్యక్షపదవికి నవంబరు ఆఖరువారంలో ఎన్నికలు జరుగనున్నాయి. ఈ పదవికి స్వామిరామానందతీర్థ, శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగార్లుకాక ఇంకా ఆరుగురిపేర్లు దాఖలు చేయబడినాయి. వీరిలో మిగతా ఆరుగురూ పోటీ నుంచి విరమించుకునే అవకాశం ఉందని వార్తలు వస్తున్నాయి. అధ్యక్షుని ఎన్నిక అనంతరం సంస్థానకాంగ్రెస్ కార్యవర్గం నియమింపబడుతుంది. ఆ కార్యవర్గం హైదరాబాద్ రాజ్యాంగభవిషత్స్వరూపాన్ని గురించి ఎట్టి విధానం అవలంబించాలో నిర్ణయిస్తుంది.

ఈలోగా, అనగా రాజ్యాంగపరిషత్సభ ఎన్నికలకు కాంగ్రెస్ ఎట్టి వైఖరి అవలంబిస్తుందో స్థిరమయ్యేలోగా హైదరాబాద్ నవాబు భారత అధినివేశంలో చేరనున్నట్లు ప్రకటించగలరని తెలుస్తున్నది. ఆరీతిగా చేరేపక్షంలో భారతప్రభుత్వ సంస్థానశాఖవారు తయారుచేసిన స్వదేశసంస్థానరాజ్యాంగముసాయిదాను హైదరాబాద్‌కు అమలు జరపడానికి వీలవుతుంది. ఇందుకు అధికారవర్గాలలో యత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అప్పుడు హైదరాబాద్ రాజ్యాంగపరిషత్సభ మైసూరువలెనే ఈ రాజ్యాంగముసాయిదానుఅంగీకరించే విషయమై మాత్రమే చర్చించవలసి ఉంటుంది. అటువంటి నిర్ణయం సులువుగా జరిగిపోతుందనుకోవచ్చును.

దీనిని బట్టి హైదరాబాద్ భవిష్యత్స్వరూపం మైసూరు మొదలైన సంస్థానాల తోపాటే వాని విధంగానే నిర్ణయ మవుతుంది. అంటే హైదరాబాద్‌ను భాషాప్రాంతాలుగా విభజించే యత్నం ఇప్పట్లో జరగదన్నమాట.

తెలంగాణావిభజన సామాన్యసమస్య కాదు. తెలంగాణాను విభజిస్తే వెన్వెంటనే మరాట్వాడా, కన్నడప్రాంతాల భవిష్యత్తును నిర్ణయించవలసివస్తుంది. మహారాష్ట్ర ప్రాంత సమస్య దుష్కరమైనది. అదిప్పుడే పరిష్కారం కావటం అసంభవం. ఇటువంటి వాదగ్రస్తవిషయాన్ని భారతప్రభుత్వం పరిష్కరించ తలపెట్టేయోచనలు లేదు. ఇంక మరాట్వాడా కన్నడ ప్రాంతాలనొకటిగా మిగల్చడం అసాధ్యం. అందువల్ల మిగతా ప్రాంతాలతో పాటే తెలంగాణాకూడా చాలకాలం వేచి ఉండవలసి ఉంటుందని భారత ప్రభుత్వ, అభిప్రాయమై ఉండవచ్చును. హైదరాబాద్ సంస్థానాన్ని ఎప్పటివలె ఏకఖండంగా ఉంచడంవల్ల పెద్ద ఆర్థికసమస్యలేవీ ఉత్పన్నం కావు. ఆహారంవిషయంలో మొత్తం. సంస్థానానికి అవసరమైన 25 లక్షలటన్నుల లోనూ దాదాపు 23 లక్షలు సంస్థానంలోనే ఉత్పత్తి అవుతుంది.

ఆర్థికాభివృద్ధికి చాలా అవకాశా లున్నాయి అందువల్ల స్వల్పఆర్థికసంస్కరణలతోనే హైదరాబాద్ ఆర్థికస్థితిని మిగతా సంస్థానాల ఆర్థిక వ్యవస్థవలెనే భారత అధినివేశవ్యవస్థకు అనుగుణంగా మార్చవచ్చును. అనగా హైదరాబాద్ చలామణి ప్రత్యేకతను రద్దుపరిచి, రవాణా సుంకాలు, రాబడిపన్నుల్ని సంస్కరించాలి. అప్పుడు మిగతా సంస్థానాలతో హైదరాబాద్ సమాన మవుతుంది.

ఇటువంటి ఆర్థికసంస్కరణలకు కూడా విపుల సన్నాహాలు జరుగుతున్నట్లు తెలియవస్తోంది. 1950 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీకి ఇట్టి సంస్కరణలు చెయ్యడానికి ప్రభుత్వశాఖలు సంసిద్ధమౌతున్నాయి. హాలీసిక్కారూపాయలు అప్పటితో రద్దు కావచ్చును. హైదరాబాద్ సైన్యం పరమాణం ఎంత ఉండాలో అప్పుడే పరిమితం చెయ్యబడుతుంది. నైజాంభవిష్యత్తును మైసూరు మొదలైన సంస్థానాల అధిపతుల వలెనే నిర్ణయించబడుతుంది గాని ప్రత్యేక విధానం అవలంబించబడదు. ఈ విషయాన్ని రాజ్యాంగపరిషత్తు నిర్ణయిస్తుంది. [సీతారాం[

చండి...డాక్టరు గురునాథరావు నాకు పూపిరితిత్తుల జబ్బుకీ, కాళ్ళనొప్పులకీ, మందిచ్చారు...యీ గుండెజబ్బుకి డాక్టరు పరాంకుశం గారి చికిత్స పొందాను...

యేజం: (విషాదంగా) కడుపునొప్పిలాంటివాటికి మీకు వేరే డాక్టరున్నాడా?

యజ: పుహుఁ...ఆ బాధేం లేదు. నా ఆహారం బహు స్వల్పమైంది. కదూ కాంతా?

కాంత: అంతే అంతే!

యేజం: (పూర్తిగా పరాజితుడై వైఖరితో లేచి ఫారం ముక్కలు ముక్కలు చేస్తాడు.) నాకు శలవిప్పించండి...ఈ కాస్త సేపు మీతో ఖులాసాగా గడపగలిగినందుకు మీకు నా థేంక్స్! (వడివేపుగా నిష్క్రమిస్తాడు:)

యజ: (అతను నిష్క్రమిస్తుంటే) అయ్యో! వెళ్తారేం? ముందు ముందు జరగబోయే ప్రమాదాలగురించి జాగ్రత పడాలి అనుకుంటూంటే...(కాంత యేమీ జరగనట్టు తనపనిలో నిమగ్నురాలై వుంటుంది...)

డాక్టర్ పట్టాభి

(21 వ-పేజీ తరువాయి)

పురితో తగాదా సంభవించటము జరుగుతూ ఉంటుంది. అహమ్మదాబాద్ జైల్లో ఉన్నప్పుడు వ్రాసిన "ఫెదర్సు అండ్ స్టోన్సు" అనే పుస్తకము పీఠికలో "నమ్రత అనే సుగుణం నాకు అబ్బలేదు" అని పట్టాభిగారే వ్రాసుకొన్నాడు. వివిధరంగాల్లో వీరి ద్వారా నైపుణ్యం సంపాదించుకొన్న పెద్దలు పలువురు, ఈ లోటును భరించలేక గురువుగారికి కోపంగనామములు పెట్టారు. కాని నేటికి వారికి ఈ నైజగుణముపోలేదు.

బందరులో ఒక బహిరంగసభకు అధ్యక్షత వహించవలసిందిగా కోరుటకు రెండోమారు వెళ్లాను. వారివద్దకు వెళ్లేకిటుకు తెలుసుకొన్నందున పూర్తిగా ఖద్దరువేషము వేసుకొని వెళ్లాను. కారణాంతరాలవల్ల అధ్యక్షత వహించుటకు అంగీకరించకపోయినా నాపట్ల సౌమ్యంగా ప్రవర్తించినందుకు సంతోషించి బయటపడ్డాను. పట్టాభిగారికి ఎన్ని సం॥రాల క్రిందటి విషయమైనా జ్ఞాపకముంటుందని చెప్పుకోటమేగాని నేను స్వయంగా చూడలేదు. నేను మూడవసారి వారిని చూచుటకు వెళ్లినప్పుడు నా స్వవిషయంలోనే ఆలాగున చెప్పుట జరిగింది. ఒకమారు జబ్బుచేసిందంటే చాల సం॥రాలు గడిచిన పిమ్మట ఆయనవద్దకు వెళ్లి నన్నుగూర్చి పరిచయము చేసుకోటము మొదలెట్టాను. ఆవెంటనే ఆయన అందుకొని నాకు జ్ఞాపకములేని 20॥రాల క్రిందటి ఒక విషయము చెప్ప నారంభించారు. 1921 సం॥రములో మా గ్రామంలో ఉపన్యాసముచేసి వెడుతూ చెప్పులు మరచిపోతే ఆమరునాడు వాటిని తీసికొనివెళ్లి వారికి అప్పజెప్పాను. ఆవిషయము నాకు గుర్తులోనే లేదు. అది గుర్తుచేసి ఆనాటినుంచే నన్ను ఎరుగున్నానన్నారు. 1926 లో "హైందవ గార్హస్థ్యం" మీద నోబుల్‌కళాశాలలో చెప్పిన విషయాలే తూచతప్పకుండా 1941 లో పుస్తకరూపేణా వెలువరించాడు. ఎన్ని సం॥రాల క్రిందటి విషయమైనా గుర్తుంచుకోటంలో డాక్టరుగారితో సాటిఅయినవా రెవరు లేరు.

సాధారణంగా ఏవ్యక్తికైనా ఏ రెండు, మూడు విషయాల్లోనో పాండిత్యం ఉంటుంది గాని అంతకుమించి ఉండేవాళ్లు ఉండరు. కాని మన డాక్టరుగారి విషయము అలా గాదు. వివిధ విషయాల్లో సమానమైన ప్రావీణ్యంఉంది. వైద్యవృత్తి నాచరించే రోజుల్లో కేసును "డయాగ్నోజు" చేయుటలో వీరికిమించినవారు లేరని ప్రసిద్ధిపొందారు. కొంతమంది ప్రసిద్ధవైద్యులు ఈనాడుకూడా వీరి సలహా పొందుతారని ప్రతీతి. 1934 సంవత్సరములో ఆంధ్రరాష్ట్ర వైద్య మహాసభకు అధ్యక్షతవహించి వైద్యలోకములో ఆయనకు సంబంధము లేకపోయినా ఆనాడు ఆయనసూచనలు ప్రముఖవైద్యులను కూడా దిగ్భ్రమ గొల్పాయి. 60 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్‌చరిత్రను ఒక నెల రోజులలో పూర్తి చేశాడు. "గాంధీజమ్, సోషలిజమ్, కాంగ్రెసుకే ఎందుకు ఓటివ్వాలి" ఫెదర్సు అండ్ స్టోన్సు మొదలగు పుస్తకాలు వ్రాసి ప్రముఖ గ్రంథకర్తగా కూడా పేరొందాడు.

మొన్నమొన్నటివరకు ఆయనలో ఒకలోపం ఉన్నదని అందరము తలచాము. ప్రముఖ రచయితయగు ఈశ్వరదత్తు *"Macca is Masulipatam to him"* మహమ్మదీయులు మక్కాను ఎంత పవిత్రతతో చూచెదరో ఆలాగే మన డాక్టరుగారు బందరును చూస్తూ దాన్నే అంటిపట్టుకొన్నారు." అను ఈ లోపాన్ని "స్పార్కుల్సు అండ్ ఫ్యూమ్స్" అనే పుస్తకములో వెల్లడించాడు. డాక్టరుగారు బందరును వీడకుండుటకు కారణము నేటికిగాని మనకు అర్థం గాలేదు. ఇప్పటికి పూర్తిగా తెలుసుకొన్నాము. అస్వతంత్రభారతదేశంలో ఏ ఉద్యోగము స్వీకరించనని శపథంకట్టాడు. ఒకవేళ స్వీకరించాలిసివచ్చినా బాపూజీ అనుజ్ఞ లేనిదే చేయనన్నాడు. అందువల్లనే విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షస్థానాన్నిలగాయతు మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రధానివరకు తిరస్కరించాడు.

లోగడకూడా ఈలాంటి శపథమే చేసి నెగ్గించుకొన్నాడు. 40 సం॥ రాలు వయస్సు వచ్చేవరకు ఏరాజకీయసభకు అధ్యక్షత వహించనని దీక్షవహించాడు. సరిగా 40 వ సం॥రములో బరంపురములో జరిగిన రాజకీయసభకు తొలిసారిగా అధ్యక్షతవహించాడు. నేడు మన భారతావనికి స్వాతంత్ర్యము చేకూరింది. ఇక డాక్టరుగారి దీక్ష అయిపోయ్యింది. ఇటీవల అమెరికా, కెనడా, ఇంగ్లాండు తిరిగివచ్చిన నెహ్రూపండితుడు బాపూజీవల్లనే మనదేశం ఇంతకీర్తి వహించిం దంటున్నాడు. బాపూజీ వల్లనే ఆయన జీవించియున్నప్పుడే "నా సూత్రాలకు పట్టాభే భాష్యకారుడు" అనే పట్టా పొందాడు కాన బాపూజీ ఆశయాలు, సూత్రాలను నిర్వచించిచెప్పి సంక్షుభితప్రపంచానికి మార్గం చూపే అర్హత నీ కొక్కనికే ఉన్నది. ఆసూత్రాలను విదేశాల్లో ఉన్నతపదవి నధిరోహించి వ్యాపింపచేయి. నీమేధాశక్తి పాశ్చాత్యులకు రుచిమాపి బాపూజీ ఆశయాలను ఫలింపచెయ్యి. అందుకు అప్పుడే గంట మ్రోగింది. ప్రయాణోన్ముఖుడవై యుండు.

కాని ఆంధ్రమాత నిన్ను ఒక్కటే కోరుతూన్నది. తన్నుమాత్రము మరవవద్దని, ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండవలసింది గాను వాంఛిస్తూన్నది.

పాల్యుడ్రిన్ ఔషధ ప్రయోజనంపై చిత్రం

భారతదేశంలో ప్రతి ఏడాదీ పలువురి ప్రాణాలను బలిగొనే వ్యాధులలో మలేరియా ఒకటి. దీని నివారణకు 'పాల్యుడ్రిన్' అనేమందు చాలావరకు తోడ్పడగలదని ప్రచారముచేసే చిన్న ఫిలుము నొకదానిని 'డాక్యుమెంటరీ యూనిట్ ఇండియా' తరఫున పాల్ జిల్స్ తీశాడు. ఇందులో మలేరియా ఎట్లా వస్తుందో, దానికి మందు తెలియక ప్రజలెల్లా బాధ పడతారో, పాల్యుడ్రిన్‌వల్ల కలిగే ప్రయోజనమేమిటో చక్కగా చూపారు. ఈ ఫిలిమును ఇంపీరియల్ కెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్‌వారు మొన్న 2-వ తేదీన నగరంలోని పత్రికలవారికి ప్రభుత్వోద్యోగులకు, డాక్టర్లకు, వైద్యవిద్యార్థులకు కజినో థియేటరులో చూపించారు. ఇంపీరియల్ కెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ ఫార్మస్యూటికల్ శాఖకు చెందిన మిస్టర్ డబ్ల్యు. ఎ. వెల్స్ అతిథులను ఆహ్వానిస్తూ మలేరియానివారణ జాతీయ ఆరోగ్యాభివృద్ధికే కాక ఆర్థికాభివృద్ధికికూడా తోడ్పడగలదని తెల్పారు. మలేరియానివారణకు అనేకసాధనాలు కలవు. వానిలో "ప్యాల్యూడ్రిన్" చాలా శక్తివంతమైన సాధనయని తాము గట్టిగా చెప్పగలమన్నారు. గ్రామాదులకు సులభముగా అందుబాటులో నుండుట దీని ప్రత్యేక లక్షణమన్నారు.

గ్రామసీమలలోకూడా ఈపటాన్ని ప్రదర్శించడానికి కంపెనీవారు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

సిగార్ లైటర్ రు 3/-

పొగత్రాగేవారి కందరికీ ముఖ్యావశ్యకమైనది. నికిల్‌కేసు, అందమైనది. చాలకాలము మనును.

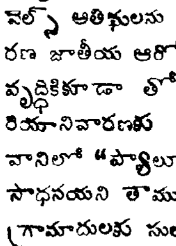

ఇదివుంటే నిప్పుపెట్టె అవసరం లేదు. ఖరీదు నెం 1. రు 3/- సుపీరియర్ రు 4/8 శ్రేష్ఠమైనది రు 6/- హైక్లాస్ రు 8/- రాళ్లు 1 డజన్ రు 1/- పోస్టేజి 12 అ. వీటిని 3 ఒకసారికొంటే ఒక యు. ఎస్. ఏ. ఫౌంటెన్ కలం ఉచితం.

AMERICAN COMMERCIAL STORE.
Post Box No. 12213, CALCUTTA, 5.